

UNITÁRIUS ÉLET

XII. ÉVFOLYAM, 3. SZÁM

1958. MÁRCIUS HÓ

FELTÁMADÁS, VAGY ÖRÖK ÉLET?

Ján. VIII. 51.

Az Unitárius Egyháznak nincsenek olyan tanítételei, dogmái, melyeket egyházatyák vagy zsinatok fogalmaztak és állapítottak meg századokkal ezelőtt és amelyek minket, mai unitárius nemzedéket is épp úgy köteleznének, mint azokat, akik annak idején az ilyen tetteket magukévá tették. Egész életszemléletünk az egy Istenben való hitünkön és azon törekvésünkön épül fel, hogy emberi képességeinket, fizikai és szellemi erőinket Jézus evangéliumának megvalósítására fordítsuk.

A XVI. században egyházalapító püspökünk még a felnőttkorban való keresztelkedés gondolatát predikálja s mi pedig már századokkal ezelőtt megnyugodtunk a csecsemőkeresztelés közös keresztény formájában. A dolgok tömkelegét másként látjuk és ítéljük meg, mint akár csak a nagyapáink néhány tízévvvel előttünk. Soha nem tudtunk úgy hozzámerevedni egy gondolathoz, hogy azt higgyük róla, mintha az a szellemi képesség legérettebb gyümölcse volna. Az igazság-keresés lelki turista útjain nem értük el még azt a magaslatot, amelyről elmondhatnók, hogy innen áttekinthetjük a szellemi horizont legszélső határát is, s nincs lehetőség a továbtemelkedésre. Az 1920-as évek elején egyik legintellektuelebb gyülekezetünk hívei majdnem megkövezték a fiatal legátus Balázs Ferencet, ezt a nagy népnevelőt, aki már 30 esztendővel ezelőtt megrendezte az aranyosszéki falvak Spartakiádját, csaknem kiüldözték a templomból és a faluból, mert a húsvéti predikációját ezzel a mondattal kezdte: „Atyámfiai! nincsen feltámadás”. És ma már mélyszégyen megnyugvással hallgatják a gyász és a halálvesztés terhe, súlya alatt roskadozó atyámfiai, ha a lélek és az élet örökkévalóságáról elmélkedve egy-egy temetésen megmondjuk nyíltan és őszintén: amit hitünkkel is tudunk és tudásunkkal is hiszünk, hogy: a temetőből pedig nem jön vissza többé senki, akit eltemettünk már.

Az örök evolúció rostáján minden rezdülésre pergenek, hullanak az élet fájáról az elavult gondolatok, az önmagukat kiélt igazságok és a világot és életeit for-

máló értelem mind ékebben ragyogó napsugarai új meg új rügyeket fakasztanak. Idővel talán még a márványhegyek is elporlanak, csak az ő törvények és a mindenséget egybe fogó igazságok maradnak változatlanok s a fejlődés rendjén lecsiszolódnak róluk a por, mely a világhialakulás nagy zürzavarában, kaotikus vergődésében rájuk rakódott a kezdet idején. Így van a mi hitünk is. Ma már nincs halál és temető problémája a modern unitárius embernek. Tudja, reális értelemben is, hogy az élet örök. Hogy ennek az örökkévaló életnek ő is részese, öntudatos kis világa, mely vagy, aki szervesen hozzátartozik az egészhez.

Az anyagi világ csodálatos törvényein kívül, melyeket a modern ember mind szemléltetőbben hoz felszínre, biztonságunkat alátámasztja, megerősíti és kétségeinket végkép eloszlatja hitünk, mely azt mondja, hogy Isten, aki örökkévaló, nem teremthetett önmagából időleges, múlandó embert, akit éppen örökkévaló lelkével elevenített meg a magával tehetetlen, öntudatlan anyagból. A folytonos változás és a múlandóság szakadatlan hullámverései fölött, előttünk jár győzelmes példamutatásával az örökember, a halálfelett diadalmas élet, az Úr Jézus, aki így szólt egykor az emberi világhoz. „Bizony, bizony mondom néktek, ha valaki megtartja az én beszédemet, nem lát halált soha örökké”. Az ő nevében köszöntelek most Húsvét tájkán unitárius testvérem, bárhol vagy is e roppant világban és kérem Istent, adjon neked boldog ünnepet. Örvendeztessen meg az élet győzelmes hitével. És kérlek jó unitárius módra, légy éber őrhelyeden. Gondolj szüntelenül, még álmaidban is arra, hogy Jézus beszéde: lélek és élet. Ő békességes szándékkal járt mindenütt az emberek között. Még a beszéde is megelevenítő erőben nyilatkozott meg s nekünk unitáriusoknak követnünk kell őt tanításainak megvalósításában. Adjon Isten erőt, hogy legyőzzük a rosszat jóval, a halált étellel, a gyűlölséget szeretettel és a háborús szándékot a békesség jézusi erejével, hogy az emberi pusztítás szándékától ne lásson halált többé soha senki ezen a világon.

Boldog húsvéti ünnepeket kíván

Pethő István

Április 4.

Tizennegyedszer ünnepeljük az idén április 4-ét, felszabadulásunk évfordulóját. A második világháború borzalmaiktól való megszabadulásunkat jelentette 1945. április negyedikén ezzel együtt politikai, társadalmi és nemzeti leigázottságunknak a végét. A felszabadító szovjet hadsereg vére hullatásával áldozott azért, hogy mi hozzáláthassunk szabad életünk építéséhez, tönkrement és szétzilált gyáraink, üzemeink helyreállításához, erkölcsi és szellemi frontjaink megszervezéséhez. Az eltelt 13 esztendő egy szakadatlan építés volt, melynek

eredményei mindenki előtt nyilvánvalók. Ebben az újjáépült életben anyaszentegyházunk is megtalálta a lelkek építése terén a maga munkálkodásának méltó helyét. Gyülekezeteink, a lekipásztorok és a különböző munkamezőkön dolgozó világi előjárók irányítása mellett a békeszolgálatnak lelkes hívei, a háborútól mentes életnek boldog hordozói, hogy ezáltal is méltó módon képviseljék felszabadulásunk évfordulójának, április 4-nek szellemét, amely hitünk szerint egykor az egész világ megbékélésének szelleme lesz!

Szabadelvű kereszténység

Az utóbbi években a magyar unitárius megnyilatkozásokban is gyakran hangzott el ez a két fogalom: unitáriusok és szabadelvű kereszténység. Sokan meg is kérdik — miért nem maradunk meg az évszázados szokásnál és miért nem mondjuk magunkat csak egyszerűen unitáriusoknak. A fölített kérdések indokoltak, úgy érezzük válaszolnunk kell azokra. Nemcsak szokás szerint két szóval, hogy bővült a kör, — mert ez csak a formára vonatkozik, hanem a kérdés lényegére is. A külső formáról mégcsak annyit, hogy sokan össetévesztik a szabadelvű kereszténységet az ún. szabad egyházakkal. Pedig a kettőnek egymással semmi kapcsolata nincs. A szabadegyházak szervezeti formájukban szabadok, amennyiben nem tartoznak szervezetiesleg egyik történeti egyházhoz sem, *elveikben* azonban a dogmatikus keresztények táborához állnak közelebb. A szabadelvű keresztények (Magyarországon külön egyházközségeik nincsenek, illetve az unitárius egyház kebelében élnek) sajátos módon — *szervezetiesleg* valamelyik történeti egyházhoz tartoznak, csupán *elveikben* pontosabban hitelveikben szabadok.

1. Hittanilag tehát unitáriusok, vagy még az unitáriusoknál is szabadelvűbbek, szervezetiesleg viszont megtartották régebbi egyházi kereteiket — s sokan közülük formálisan ma sem lettek unitáriusok.

Vizsgáljuk meg — ha csak vázlatosan is —, melyek azok a hittani sajátosságok, amelyek a szabadelvű keresztényekre jellemzőek:

2. Mivel a kereszténységnek különböző egyházakra vagy felekezetekre való „szakadása” (elvi síkon legalább is) a Biblia szavainak különböző módon való magyarázatából ered, s ugyancsak elvi síkon a keresztény felekezetek közötti különbség leegyszerűsíthető erre a tételre: *a különböző felekezetek ugyanazt a Bibliát — más módon magyarázzák, értelmezik — ez köztük a különbség.* Lássuk, hogyan vélekednek a szabadelvű keresztények — nem a Biblia egyes részeitől —, hanem magáról a Bibliáról.

Bizony, a szabadelvű keresztények a Bibliát leemeltek arról a magas polcra, ahova Luther helyezte és

sokkal közelebb hozták az emberhez azért, hogy a régi dogmákat — melyek szerint a Biblia Isten szava, vagy Isten ígéje —, mely szól az emberhez, megfordították, s most a tétel így hangzik: **a Biblia az ember szava Istenhez.** Kétségkívül bátor lépés volt, s kihatásaiban sok zavart okozott. A miszticizmusra hajló hívő ember szegényebb lett egy illúzióval, úgy járt, mint a kisgyermek, kit nagyobb társai felvilágosítottak, hogy a karácsonyfát nem a Jézuska hozza. — A fölvilágosítottak, a racionalisták — a Biblia ellenségei —, kik a Biblia természettudományi tévedéseit, ellentmondásait használva fel, támadták az egyházat — szegényebbek lettek egy érvel. Aztán csodálatos módon kiderült, hogy a szabadelvű keresztények, kik a modern szellemtudomány történetkritikai módszerével lestedték ugyan a Bibliát a lutheri magaslattól (ha ilyen tekintetben létezik egyáltalán magasság és mélység) — de mint a világirodalom istenélményekben leggazdagabb gyűjteményét, oda helyezték minden szenvedő ember asztalára, aki vágyik az isten-élményre. Az eddigiekből nyilvánvaló, hogy Jézus Krisztus a természetfölötti csodalény — Istennek *egyszülött fia* — hitelesebb emberként, mint a názáreti ácsmester fia tűnik fel a szellemtörténetben, akinek immáron nem a születése a csodálatos, hanem az egyénisége. Életére és munkásságára többé nem a csodálatos gyógyítások a jellemzőek, hanem a csodálatos tanításai és példamutató cselekedetei.

3. Végül vázlatos, és helyszűke miatt igen hézagos felsorolásban ejtsünk pár szót az egyházról. Az egyház szerepe és hivatása a szabadelvű kereszténység megítélése szerint nem csupán az, hogy a hívő lelket a túlvilágra előkészítse, hanem az, hogy az élő embert — a maga sajátos lehetőségeivel — itt, ezen a földön a jézusi értelemben vett istenfiúságra nevelje. Nem öncél az egyház, hanem célja, hogy legyen „a földön béke”, a hívő lelkében boldogság — s az egész világon jólét. Mindezek a lehetőségek minden bajunkra adva vannak — csak élni tudjunk azokkal.

Dr. Jakab Jenő

ECCE HOMO

Pilátus helytartó jeruzsálemi palotája előtt zúgott, ordított a „nép”. — Feszítsd meg Őt! hallatszott sűrű egymásutánban a kiáltás. A papi fejedelmek által pénzzel megfizetett söpredék örvongott az utcán s örült a ritka alkalomnak, hogy munka nélkül pénzt kereshet. Kis szünet után pedig ezt kiáltotta a gyülelés sereg: — Bocsásd szabadon!

Pilátust megzavarta az ellentétes állásfoglalás. Kaiás főpap sietett megmagyarázni, hogy a tömeg nem Jézus szabadonbocsátását követeli, hanem Bar-Abbát, (Barabásét) a rablógyilkosét. Szokás volt ugyanis hogy a zsidók a Kovásztalanok ünnepén, annak emlékeztére, hogy Izrael népe kiszabadult az egyiptomi rabszolgaságból, szabadon bocsájtottak egy rabot.

Pilátus a tágas erkélyre lépett. Kezét határozott lendülettel fölemelte, csendet intett s így szólt: — Aki nek a szabadonbocsátását kéritek, nem méltó a kegyelemre. Ártatlanok vére tapad a kezéhez s lelke az ördögé. De itt van egy fogoly, aki vigasztalta a szegényeket, a betegeket meggyógyította és a halottakat feltámasztotta s akit ti Dávid fiának mondotatok. Ez a fogoly méltó a szabadulásra. Intett a centurionak, hogy Jézust vezesse az erkélyre. Amikor Jézus kilépett, Pilátus rámutatott s így szólt a tömeghez: — Ecce homo, ime az Ember! — Feszítsd meg Őt! Bar-Abbát enged el, üvöltött az utca.

Jézus ott állt vértelen arccal, vértől csapzott haja ráhullott vállára, de nézéséből még isteni erő sugárzott. Az erkély másik végére kilökték a katonák

a rablógyilkost. Sötét, alattomos nézésénél, bozontos fekete szakállánál csak lelkiismerete volt sötétebb.

A tömeg újból zúgatta hangját: — Bocsásd el Bar-Abbát!

Pilátus megdöbbsent, hátat fordított a tömegnek s halvány arccal lépett vissza a tárgyaló terembe.

Jézus, mielőtt elvezették volna, letekintett a hullámzó tömegre. Elszorult a szíve, amikor látta, hogy azok közül is sokan akikkel ő jót tett, együtt ordítják a tömeggel: — Feszítsd meg Őt! — Ime, az igazi ember! suhant végig a gondolat szomorú lelkén. Erdemes-e az emberi nem a megváltásra? riadt fel benne a kétség. De ezeknek az érzelmeknek a hullámzását nyomon követte a szeretet hulláma s fáradt mosollyal fordult el az utca képétől.

E jelenet óta, 33 év híján, pontosan 1958 esztendő telt el. S az egymást váltó nemzedékek között mindig sokan, nagyon sokan voltak, akik tetteikkel, gondolataikkal és érzelmeikkel ezt kiáltották Jézus felé: — Feszítsd meg Őt! Jézus pedig most már nem a Pilátus palotájának erkélyéről, hanem istenfiúságának dicsőségéből szemléli a nyomorultakat, engem és Téged, akiknek az Evangélium világosságát adta s csendesen sóhajtja: — Ime az igazi ember, az esendő ember! De ez egyben ítélet is felettünk. S feleletünk csak egy lehet: Bocsásd meg Uram a múlt s a jelen emberi gyarlóságait, mert szívünk mélyén mégis csak azt érezzük: Te vagy az élő Istennek fia!

Dr. Szabó István

AZ EVANGÉLIUM FÉNYÉNÉL...

„Boldogok a lelki szegények, mert övék a mennyeknek országa.”

Máté 5. r. 3. v.

Tekintettel arra, hogy nem lehet „két Úrnak szolgálni” s becsületesnek maradni, — Jézus első követői valóban felszabadultnak érezték magukat a régi kötöttségek, Istenországa erőinek régi értelemben vett s régi módon gyakorolt átélése alól, mely átélés különben is csak árnyéka volt régi nagyságának, mélységének, intenzitásának. Azért volt áldás rájuk nézve ez a felszabadult állapot, mert csak így vált lehetővé az új követelményeknek megfelelő ember építése. Mássá lett ugyanis idők folyamán az ember. Megváltozott lelki és szellemi mivoltában, sőt még testi organizációjában is. Más módon kellett és lehetett éppen ezért elvezetni őt Isten ismeretéhez és tiszteléséhez, hogy a megváltozott külső és belső körülmények között is felismerje hivatását. E változások következtében, most már az evangélium, a jézusi szellem útján, *indultak meg sokan új világot teremteni az emberi lélekben s ennek külső vetületében, az emberi társadalomban. E sokak közül az egyik a beteg felebarát fájdó életét istápolgatta s a vigasztalás balzsamát nyújtotta oda neki, hogy elviselhetőbb legyen élete; a másik az evilági szegénységtől, a nyomorúságtól megbénított embertársaknak állott a pártjára, hogy együtt hordozzák a terheket s közös erővel küzdjenek a társadalmi berendezkedések igazságtalanságai ellen; a harmadik imádkozni tanította meg azokat, akik már nagyon elfásultak, hogy felnyílják lelkük ajtaját s beáradjon oda Isten kifogyhatatlan ereje s kiáradjon onnan az élet hív szolgálata; a negyedik szívének és lelkének egész szeretetével vette körül azokat a megfagyott lelkű embereket, akik csalódtak, akik sokat veszítettek, akik nagyot akartak s mégsem sikerült semmi, az ötödik az ismeret, a tudás fényével igyekezett világosságot gyújtani a sötétségben járóknak, az élet és halál nagy kérdései körül botorkálóknak, hogy mindenki reádöbbenjen emberi méltóságára; a hatodik jót tett, noha korábban, csupán előbbi adottságai birtokában, belső ösztöne ennek ellenkezőjére készítette volna, — most ezzel az új emberségével kezdte bizonyítani és példázni, hogy féket lehet vetni ösztöneink, indulataink, helytelen konvencióink gátlástalanságának. S így tovább.*

Bármilyen jót, szépet, igazat és nemes dolgot tettek azonban — s ebben mutatkozott meg igazi keresztény voltuk — változatlanul úgy érezték, hogy még mindig keveset tettek s hogy amit tettek az még nem az igazi s még kevésbé elegendő. Bármennyit gvarapodott ezenközben erkölcsi készségük, bármennyit tisztult érzésviláguk, bármennyif erősödött és nemesedett cselekedetekre készítő akaraterjük, tisztánlátásuk, szeretetük, az embertestvérekkel való együttérzésük, mégis úgy érezték, hogy még mindig szegények, „lelki szegények”, hogy még mindig hiájával vannak ezeknek az erényeknek s hogy még nagyon sokat kell szerezniök.

Atyámfiai, Testvéreim! Gyakoroljuk mi is ezekben magunkat. Szent elégedetlenséggel éljünk. Ha valaki jó embernek nevez téged, el ne hidd magadat. Ha hálás valaki, mert melléje állottál, nehogy azt hidd, hogy kinőttél az emberek közül egy fejjel. Ha ma elvégezted dolgodat, jusson eszedbe, hogy holnap is nap vagyons akkor is várnak a kötelességek. A szent és nemes elégedetlenség elvezet a lelki gazdagodás útjára, ahol tehát sohasem vagyunk gazdagok, ellenben mindig gazdagodni fogunk. „Boldogok a lelki szegények.”
Amen.

Bence Márton

Istentől áldott és boldog húsvéti ünnepeket kívánunk kedves olvasóinknak.

Konfirmándus Ifjainkhoz!

Az utóbbi időben mind többet foglalkozom veletek ifjú unitárius testvéreim, akik az emberi élet útján most érkeztek el oda, ahol az előttetek járó nemzedékek évszázadokon át a konfirmáció felejthetetlen, gyönyörű, virágos, boldog ünnepélyén első számadásukat vitték Istenünk elé az evangéliumi igazságokért keszthalált szenvedett Jézus emlékére templomainkban kenyérral és urvacsorai borral terített asztal mellett. Most is a lelkemben zsong a kolozsvári hatalmas templomunk tornyának harangja és orgonájának bűgása, mely eltöltötte a lelkemet, amikor több mint ötven ifjú testvéremmel: fiúkkal és lányokkal együtt az esperes úr vezetésével bevonultunk a zsufozásig telt és virágokkal ékesített templomba. Akkor még csak sejtelenként élt bennem, ma már tudom: mi voltunk a legszebb virág, reménysége és jövődó ígéréte Unitárius Anyaszentegyházunknak. Lelkemben gyakran riad fel a kérdés, ha rátok gondolok: ti, akik korban elértétek már ezt az első számadás idejét, vajjon készültök-e a konfirmációra? Vajjon szüleitek gondolnak-e arra, hogy a ti életetekben milyen felelősségteljes időszak köszöntött be? Vajjon a lelkipásztor, akinek munkaparcelláján laktok, gondolt-e kellő időben reátok, összegyűjtött-e benneteket és foglalkozik veletek, hogy ismerjétek meg a világon a legbékésebb életű és szándékú ember örökértékű tanításait, vagy mint csepp a tengerben, elvegyültök a Főváros másfélmilliósi tömegében, hogy meg sem tud találni titeket? És ti, akik szerte az országban úgy éltek sajátos unitárius szorványsorsban, hogy egyedül vagytok, akik konfirmálhatnátok és talán még Káté-t sem kaptatok?! Szeretettel gondolok reátok bárhol vagytok az országban és szeretnélek egybetelni titeket, hogy lelkünkben a jézusi emberség tiszta evangéliumával álljuk körül majd egy gyönyörű májusi vasárnap valamelyik templomunkban az Urasztalát ifjú életetek első számadásával. Most azért csak megkérdezem a felelősségtudat legkomolyabb hangján: készültök-e a konfirmációra?
Pethő István

Angol unitáriusok évi nagygyűlése Londonban

Nagy-Britannia unitárius gyülekezeteinek központja Londonban van. Mintegy négyszáz gyülekezet tartozik ide. Az istentiszteleteket angol nyelven tartják, kivéve az ősi walesi gyülekezetekben, ahol ma is walesi nyelven prédikálnak.

Az egyházi életet keresztmetszetben mutatja be az évi nagygyűlés, melyet az idei év április havának 15—18 napjain Londonban tartanak. A hampshirei templomban — a közel húsz londoni unitárius templom egyikében tartják az idén az ünnepi istentiszteletet. Az ülés rendjén iktatják be az évente változó elnöki székbe J. Chuter Ede parlamenti képviselőt, a volt munkáspárti kabinet miniszterét, aki egyben az unitárius világszövetség elnöke is. Az egyházi élet útjára a két titkár tartja a kezét John Kieley és Didley Richards. A szociális osztály ülésén A. W. Vallance lelkész tart előadást a fiatalabb nemzedék kérdéseiről. Az „Essex Hall előadás”-t F. Kenworthy professzor a manchesteri unitárius teológia fakultás dékánja tartja „Régi profeciák és modern krízisek” címen.

A nőszövetség ez alkalommal ünnepi ötvenéves fennállási évfordulóját. A férfiszövetség ülésén Lowthian György az angol szakszervezeti szövetség központi tanácsának tagja tart előadást. Pénteken kerül sor a nemzetközi unitárius élet számbavételére. Ezen az ülésen K. Twinn lelkész elnököl, aki Magyarországon is járt a második világháború előtti években és valamilyen nyire magyarul is megtanult. Itt tart előadást Dr. S. van der Woude a világszövetség titkára, az amsterdami nemzeti könyvtár igazgató helyettese. Számos más ülés egészíti ki az összejövetelt.

HIREK

Dr. Esze Tamás, gyűjteményi főigazgatót bensőséges ünnepség keretében iktatták be a dunamelléki ref. egyházkerület új főgondnoki tisztségébe. Egyházunk képviselőjében Pethő István püspöki helynök és Ferencz József főgondnok vettek részt az ünnepi közgyűlésen. A püspöki helynök üdvözölte a főgondnokot egyházunk nevében, hozzáfűzve személyes jókívánságait is.

Brassai Sámuel Középiskola Kolozsvárt. Amint a Magyar Nemzet február 5. száma is megírta, Brassai Sámuelről nevezték el Kolozsvárt a 7. számú magyar tannyelvű középiskolát. A 7. számú magyar tannyelvű középiskola értesülésünk szerint a volt unitárius főgimnázium s így a régi Alma Materünk a legméltóbb név védnöksége alatt folytatja tovább többévszázados nevelői hivatását.

Házassági jubileum. Sigmond József nyug. lelkész, volt udvarhelykörü esperes atyánkfia és neje, az unitárius nőszövetség keretében szintén tevékeny munkásságáról ismert Mátyás Piroška, Mátyás János egykori székelymuzsnai lelkészünk leánya, nemrég ünnepelték házasságuk 40 éves jubileumát Kolozsvárt. A meleg és bensőséges családi ünnepségen Simén Dániel teológiai tanár atyánkfia mondott imát s megható beszédben méltatta az ünnepeltek szép családi életét és tevékeny egyházi munkásságát.

Dr. Csiki Gábor ny. püspöki helynököt március derekán súlyos epebántalmakkal a Vas utcai kórházba szállították, ahol sikeres műtétet hajtottak végre rajta. Gyógyulást kívánunk és további jó egészséget.

Dr. Nyiredy Géza egyházi titkár-előadó atyánkfia pár hete hazatért a kórházból övéi közé. Szeretettel várjuk, hogy gyógyultan és régi lelkesedéssel újra elfoglalja felelősségteljes munkakörét az Egyházköri Tanács irodájában.

A budapesti unitárius egyházközségnek kedves és felejthetetlen ünnepsége zajlott le február 16-án d. u. 6 órakor a Högyes Endre utcai gyülekezeti teremben, abból az alkalomból, hogy az egyházközség épületjavítási programja keretében a Högyes utcai gyülekezeti termet sikerült új köntösbe öltöztetni. A művészi jelképekkel díszített termet (Merész Gábor unitárius atyánkfia munkája), zsúfolásig megtöltötte a hívek boldog és áhítatos serege. Sokan sajnos be sem fértek a terembe, amely ez alkalommal kicsinynek bizonyult. Pethő István esperes-püspöki helynök megkapó imája és avató beszéde után a gyülekezeti éneket követően R. Filep Imre lelkész mondott evangélizációs beszédet, melyben a jelképek mély jézusi és unitárius mondani-valóját fejtegette. Az evangélizációt Nagy Sándor atyánkfia vezette kamarakórus műsora követte, melynek magas színvonalú művészi teljesítményét a gyülekezet lelkes tetszésnyilvánítással fogadta. A műsort hangulatos szeretetvendégség követte, melynek megrendezésében a gyülekezet asszonyainak és ifjúságának jutott a munka és a szolgálat oroszán része. A hosszú szünet utáni első találkozása a gyülekezet tagjainak az evangélizációs szeretetvendégség keretében, mindenkinek arcára az áhítatnak, a testvériségnek és a szeretetnek vonásait rajzolta. Jó volt így együtt imádkozni az építő cselekedetű, tiszta szívé és békét szerető gyülekezettel.

Március 16-án a budapesti egyházközségben megtartottuk ez évi második evangélizációs összejövetelünket is. A népes gyülekezetben az evangélizációs szolgálatot ez alkalommal Györfi István lelkész látta el. A lélekemelő szolgálatot követően szeretetvendégség volt, melynek keretében műsort is adtunk. Nagyszerű művészetével Bach és Mozart muzsikáját lopta szívünkbe dr. Keményné Molnár Ágnes hegedűművésznő Kósa György, a kiváló művész zongorakíséretével, R. Filep Ágnes hangulatos vers-mondásával és R. Filep Imre zárószavaival ért véget a műsor, de a hívek serege még sokáig együtt maradt testvéri örömben.

A kocsordi egyházközségben megkezdték a templom és parochiális épületek tetőzetének és az ereszesatornák megrongálódott részeinek kijavítását, pótlását. További terveik: a padlózás és a templomkert utcai frontján betonkerítés építése.

Megváltozott az Unitárius Egyházköri Tanács telefonszáma. Új szám: 137—186.

A Magyarországi Unitárius Egyház Lelkészi Kollégiuma 1958. március 12-én tartott értekezletén behatóan foglalkozott békeszolgálatának kérdésével. Az értekezlet erkölcsi köteletségévé tette, hogy a pásztorok őrhelyeiken ne csak szóval, hanem tettel és erkölcsi súlyukkal vegyék ki részüket a béke szolgálatából. Nemcsak a szószéki szolgálataikban, hanem családlátogatásaik rendjén is. „Az én békességemet adom néktek” — Jézusnak ezt a tanítását kell adnia s mi több: a gyülekezeti munkában valóra váltania a lelkészeknek.

Ha van az egyháznak értelme és célja a mai világban, az csak az lehet, hogy szolgálatával tegye békessé, boldoggá és értékessé az ember életét itt a földön. A világ minden részén, a Távol-Kelettől a Csendes-óceán másik partjáig, mintegy 25 millió unitárius és szabadelvű keresztény testvérünk áll mögöttünk és osztja e kérdésben véleményünket. Érezzük a felelősséget, amellyel tartozunk nemcsak a jelennek, hanem az utánunk következő nemzedékeknek is, melyeknek léte, vagy nem léte függ a mi bátor kiállásunktól a béke ügye mellett. Lesz-e boldog emberiség, vagy az atomtól megnyomorított páriák tesznek tanúságot emberiségünkéről, illetve embertelenségünkéről. A béke szolgálatában végzett munkánkban erőt ad az a tudat, hogy a mi közreműködésünk is hozzájárul az emberiség békés és boldog jövődjének kialakításához.

Dr. Jakab Jenő

HALOTTAINK

Dr. Kósa Zoltánné, szül. Máthé Rózsika, életének 51-ik évében Rákospalotán március 11-én elhunyt. Budapesti templomainkban mindenki ismerte kedves és nemes egyéniségét. A Duna—Tisza-közi Szórványegyházközségnek presbitere volt. Édesanyja, férje, két kislánya és testvérei gyászában mi is őszinte érzésekkel, gyászoló és imádkozó lélekkel osztozunk. A gyászszertartást Pethő István és Bencze Márton végezték.

Dr. McLachlan Herbert, a manchesteri unitárius teológiai fakultás egykori dékánja, aki több mint húsz éven keresztül az angliai unitárius lelkészi nevelés irányítója volt, kiváló egyháztörténész, 1958. február havában elhunyt. A manchesteri egyetemen a klaszikus görög nyelv professzora volt. Liverpoolban temették el nagy részvét mellett az Ullet Road templomból. Emlékét kegyelettel megőrizzük.

Dr. Rowe Mortimer, az angol unitáriusok nyugalomba vonult titkárának a felesége, az unitárius nőmozgalom jeles alakja elhunyt.

Berki János, a polgárdi egyházközség alapító tagja és hosszú időn át volt gondnoka, áldásos életének 75-ik esztendejében elhunyt.

Temetése nagy részvét mellett folyt le. A szertartást Pethő István püspöki helynök végezte.

Benczédi Lidia Rákosszentmihályon meghalt. Áldás emlékükre.

UNITÁRIUS ÉLET

Laptulajdonos a Magyarországi Unitárius Egyházköri Felelős szerkesztő és kiadó: **Pethő István**.

Évi előfizetési díja 12 forint.

Budapest, IX., Högyes Endre utca 3.

Táv: 137—186. Csekksz.: 50 561.

Zrínyi Nyomda, Budapest. — Felelős: Bolgár Imre.